

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการใช้น้ำประปาของครัวเรือน
ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้เขียน นางสาวอรนุช ใจดี

ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อ.ดร.มานิช โพธารมภ์ ประธานกรรมการ
รศ.ดร.ธเนศ ศรีวิชัยคำพันธ์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการใช้น้ำประปาของครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์ความขาดแคลนน้ำประปาในพื้นที่ที่ศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองโลจิท (Logit Model) ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โดยการประมาณภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates: MLE) โดยแสดงค่า Marginal effect ปัจจัยที่นำมาศึกษาในแบบจำลองประกอบด้วย ราคาค่าน้ำประปา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน กิจกรรมในครัวเรือน คุณภาพของน้ำประปา ฤดูกาล ลักษณะที่อยู่อาศัย ปริมาณน้ำฝน

ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้น้ำประปาพบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้น้ำประปาในการอาบน้ำ การซักผ้าเครื่องนุ่งห่ม และการชะล้างภาชนะ สิ่งของเครื่องใช้ ผลทางด้านคุณภาพน้ำประปาที่ได้รับจากการประปาเทศบาลในด้านความสะอาดมีความเห็นว่าควรปรับปรุง ในด้านความมั่นใจในการดื่ม มีความเห็นว่าควรปรับปรุง และในด้านความพึงพอใจในการใช้บริการ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ด้านการจัดการน้ำดื่มและแหล่งน้ำดื่มนั้น น้ำดื่มส่วนใหญ่มาจากน้ำดื่มที่ครัวเรือนซื้อจะแหล่งผลิตน้ำดื่มเอกชน และสามารถดื่มได้ทันทีจากน้ำดื่มจากแหล่งผลิตเอกชน และการหยุดไหลของน้ำประปาใน 1 เดือน หยุดไหล 2 ครั้ง ทางด้านราคา ครัวเรือนกลุ่มตัวอย่างมีความเห็น

ว่าราคาค่าน้ำประปาปัจจุบันมีความเหมาะสมดีแล้ว และมีความยินดีจ่ายค่าน้ำประปาในอัตราเพิ่มขึ้นเพื่อให้ได้รับน้ำประปาที่ปริมาณที่มากขึ้นตามความต้องการ

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการใช้น้ำประปาของผู้ใช้น้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้แบบจำลองโลจิท พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการใช้น้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 คือ ปัจจัยทางด้านคุณภาพของน้ำประปา รองมาคือลักษณะที่อยู่อาศัย ฤดูกาล และกิจกรรมในครัวเรือน และที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.1 คือ ราคาค่าน้ำประปา จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าปัจจัยทางด้านคุณภาพน้ำประปานั้นมีอิทธิพลต่อความต้องการใช้น้ำประปามาก ดังนั้นทางเทศบาลเมืองหัวหิน จึงควรที่จะมีการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาให้สะอาด เพื่อรองรับการขยายของเมืองและรองรับนักท่องเที่ยวที่จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคตด้วย เนื่องจากมาตรฐานของนักท่องเที่ยวที่ใช้น้ำประปาจะต้องสามารถดื่มได้

จากการศึกษาถึงสถานการณ์ความขาดแคลนน้ำในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน พบว่า ในภาคครัวเรือนประสบกับปัญหาความขาดแคลนน้ำประปา มีสาเหตุจากปริมาณน้ำดิบที่มีน้อยลง และผลของนโยบายทางด้านราคาที่มีการแบ่งตลาดกันระหว่างภาคการท่องเที่ยวกับภาคครัวเรือน ซึ่งภาคการท่องเที่ยวจะได้รับน้ำอย่างเต็มที่แต่จะต้องจ่ายค่าน้ำในอัตราที่แพงกว่าภาคครัวเรือน ส่วนในภาคครัวเรือนจะมีการปันส่วนน้ำประปา ซึ่งจะใช้วิธีกำหนดช่วงเวลาในการจ่ายน้ำประปา ทำให้ภาคครัวเรือนได้รับน้ำประปาอย่างไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจะใช้นโยบายทางด้านราคาในการแก้ไข โดยการขึ้นราคาเพื่อลดปริมาณการใช้น้ำประปาลง จะมีข้อจำกัดทางด้านโครงสร้างราคาที่เกี่ยวข้องประโยชน์ในกับกลุ่มผู้ใช้น้ำในภาคการท่องเที่ยว ซึ่งเมื่อมีการใช้นโยบายทางด้านราคาแล้วนั้นในภาคครัวเรือนก็จะต้องได้รับบริการน้ำประปาอย่างเต็มที่เช่นเดียวกับภาคการท่องเที่ยว และปริมาณน้ำดิบที่มีอยู่อย่างจำกัดไม่เพียงพอที่จะจัดสรรให้ทั่วถึงทุกภาคส่วน จะมีผลทำให้การใช้ราคาในการแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ทำได้ยากขึ้น ทั้งนี้ ในระยะยาวหากมีการใช้นโยบายทางด้านราคาเพื่อแก้ปัญหาความขาดแคลนน้ำประปา ทางเทศบาลเมืองหัวหินควรมีจัดหาแหล่งน้ำดิบเพิ่ม และปรับปรุงพัฒนาระบบการผลิต การจ่ายน้ำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อลดการสูญเสีย และการลักลอบใช้น้ำ รวมทั้งควบคุมทางด้านปริมาณน้ำให้เพียงพอต่อทุกภาคส่วนด้วย

Independent Study Title Factors Affecting Households' Demand for Pipe Water
in Hua Hin Municipality, Prachuapkhirikhan Province

Author Miss Oranuch Jaidee

Degree Master of Economics

Independent Study Advisory Committee

Lect.Dr. Manoj potapohn Chairperson

Assoc.Prof.Dr. Thanee Sriwichailamphan Member

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to study the factors affecting the needs in using tap water in households in Hua Hin municipality, Prachuapkhirikhan Province; 2) to study the situation of tap water shortages in the studied area. The data collected were 500 samples. These were analyzed by using descriptive statistics and a Logit Model which used the analysis technique Maximum Likelihood Estimates (MLE), which showed marginal effects. The factors studied in this model were tap water fees, the number of people in a family, the household activities, quality of tap water, seasons, features of accommodation, and quantity of rain water.

The results in observing the behavior in tap water use found that the samples used tap water for taking a bath, washing clothes, washing dishes and cleaning household materials. The results showed that the quality of tap water received from the municipality needed to be improved. The confidence in drinking tap water also needed to be improved. The satisfaction in services was at fair level. In terms of arranging drinking water and drinking water resources, most drinking water drunk in households came from private company resources and there was sufficient cleanliness for drinking. Regarding the contribution of tap water, it was found that the services were stopped twice a month. Concerning the tap water fee, samples gave opinions that

the present tap water fee was reasonable and they were willing to pay a higher rate in order to gain a higher quantity of water following their needs.

In analyzing the factors affecting the needs in using tap water of households in Hua Hin municipality, Prachuapkirikhan Province using the Logit Model, it was found that there was a significant statistic of the factors affecting the needs in using tap water of households in Hua Hin municipality at 0.01. The factors were the quality of tap water, followed by accommodation features, seasons, and household activities. There was 0.01 reliability level involving tap water fees. The study results showed that the quality of tap water highly affected the use of tap water. Therefore Hua Hin municipality should improve the cleanliness quality of tap water in order to serve the extension of the city and to support the potential increase of future tourism, considering the tourists' expectation of tap water standards. The tap water should be drinkable.

The studied situation of water shortages in Hua Hin municipality found that the households were facing the problem of lack of water, caused by less quantity of raw water and the fee policy due to the marketing share between tourism and household sections. The tourism section received the full rate of tap water contribution but needed to pay at higher rate compared to the household section. Meanwhile, the households received shared water contribution by specific time of contribution. This led to a problem of insufficient tap water. If the fee policy is used to solve the problem by increasing fees in order to reduce the quantity of water used, this leads to a limitation of fee structure which gives an advantage to the tourism section. In order to be fair, the households should be able to receive the full rate of water contribution. The increased fee policy was also difficult to use to manage the limited amount of raw water in order to make it sufficient for all sections. Therefore, in the long term, if the fee policy is to be used to solve the problem of water shortage, Tap Water Supply of Hua Hin municipality should search for more raw water resources and improve the development of the production system as well as giving effective contributions. These measures would help to reduce the problems of losing water and water being used without permission. The water contribution should be managed in order to provide sufficient water to all sections.